

„V rámci odstávky jde i o to odhalit co nejvíce potenciálních problémů a ty odstranit,“

uvědl pro časopis All for Power Ing. Lubomír Hobza, vedoucí oddělení Koordinace Jaderné elektrárny Temelín - ČEZ, a.s.

Lubomír Hobza

Inženýrský titul získal na ČVUT Praha (Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská), posléze na VUT Brno ukončil postgraduální studium v oboru Provoz jaderných elektráren. V roce 1975 nastoupil do Tesla Brno, kde pracoval jako vývojový pracovník v oboru elektronové spektroskopie. Od roku 1980 pracuje ve společnosti ČEZ, a.s. Nejříve v jaderné elektrárně Dukovany (jako vedoucí evidence jaderných materiálů a kontrolní fyzik, operátor sekundární části, operátor primární části, vedoucí reaktorového bloku). Poté přešel do jaderné elektrárny Temelín (1996) jako směnový inženýr a vedoucí odboru řízení provozu. V roce 2003 se stal hlavním technologem provozu, vedoucím odboru řízení provozu a od roku 2008 pracuje na pozici Vedoucí odboru koordinace jaderné elektrárny Temelín. Lubomír Hobza se narodil v Telči, nyní bydlí v Českých Budějovicích. Je ženatý, má dceru a tři vnuky. Je vášnivým cyklistou a motocyklistou, baví ho lyžování a cestování.

Vzhledem k rozsahu práce je činnost vašeho útvaru Koordinace asi velice rozsáhlá?

Útvar Koordinace vznikl již v době výstavby elektrárny v Temelíně, tedy v 90. letech minulého století a byl začleněn v útvaru Údržby a správy zařízení. Bylo to v době, kdy provozovatel buď obsluhoval zařízení pro dodavatele (jako např. elektro-systémy), nebo již provozoval některé pomocné provozy, nezbytné pro zabezpečení stavby.

Co tehdy bylo náplní práce?

Především příprava denního plánu. V době uvádění 1. bloku jaderné elektrárny Temelín do

provozu bylo rozhodnuto zřídit samostatný útvar koordinace řízený přímo zástupcem ředitele pro provoz. Tento nově zřizovaný útvar dostal do vínku zabývat se nejenom denním plánem, ale i odstávkami budoucích jaderných bloků a také technologickou podporou plánů, čili zajišťováním zařízení. Proto byla tehdy existující zajišťovací kancelář přesunuta z útvaru provozu do útvaru koordinace.

V současné době má útvar koordinace 36 pracovníků, ale pro účely přípravy a řízení odstávky by to zdaleka nestačilo. Pro odstávky je nezbytné zřizovat tzv. odstávkovou organizaci resp. odstávkový tým, ve kterém je zapojeno přibližně dalších

35 zaměstnanců z různých útvarů elektrárny resp. divize výroba.

Pojďme k aktuální odstávce. Vaše činnost sestávala konkrétně z jakých úkolů?

Moje úloha jako manažera odpovědného za odstávky spočívá především v kontrolní činnosti jak svých podřízených, tak také ad hoc zřizovaných týmů pro řešení konkrétních problémů. Samozřejmě že jsem zodpovědný za plnění postupových termínů/milníků ve fázi přípravné a dále plnění harmonogramu odstávky ve fázi prováděcí. Vzhledem k tomu, že i útvar koordinace má program zaměřený na zvyšování svého výkonu, zajímá mne, jak si vedou všichni vedoucí pracovníci, čili vedoucí odstávky a vedoucí pracovních skupin. To by ovšem nestačilo. Často je třeba se jít podívat přímo „do pole“, kde se v průběhu odstávky realizuje přibližně 10 tisíc úkolů pracovních příkazů především dodavatel. Není to jenom naše povinnost, ale především příležitost zkontrolovat prostředí, v jakém dodavatelé pracují a současně od nich získat zpětnou informaci o tom, jak oni vidí nás jako organizátory odstávky a jak se jim efektivně plní naše zadání. Nepominutelnou součástí mých návštěv v poli je pozorování bezpečnosti, kterou v jaderné elektrárně považujeme za prioritu číslo 1. V průběhu odstávky se každý pracovní den schází řídicí štáb odstávky, kde mám možnost být informován o průběhu odstávky a jsou-li, pak také o problémech a jejich řešení. Monitorování

Chladičové věže jaderné elektrárny Temelín

Snímek z meziprovozního

průběhu odstávky řídicím štábem, kde jsou zastoupeni i vedoucí středisek logických celků, se nám v Temelíně jednoznačně osvědčilo. Podstatnou příležitostí ke zlepšení vidím v revizi milníků v období přípravy odstávky. Naše současné milníky jsou příliš blízko zahájení, a to tak ani ve světě není obvyklé.

Můžete popsat princip implementace zkušenosti vašeho útvaru z předcházející odstávky?

Zkušenosti, které útvar koordinace z průběhu odstávky získává, se samozřejmě hodnotí a podle toho se navrhuje opatření ke zlepšení pro každý další rok. Letos jsme si již podruhé osvojovali tzv. operativní odstávkovou organizaci, vyvíjíme technologickou mapu odstávky, učíme se hodnotit a řídit rizika odstávek. Začlenění vedoucího reaktorového bloku do odstávkové organizace znamená významný přínos pro zadávání činností personálu blokové dozory a jejich koordinaci, protože zde se dá jak hodně získat, tak také hodně ztratit – myslím času odstávky. Každá odstávka je vyhodnocena, a tím je vlastně sepsáno velmi široké „lessons learned“, ze kterého můžeme čerpat jak my v koordinaci, tak všichni ostatní, kteří se na odstávce podílí. Neopominutelnou součástí vyhodnocení odstávky jsou i návrhy opatření ke zlepšení odstávek příštích.

I přes precízní přípravu nešlo asi vše po násle...

V každé odstávce se musí vykonat tak vysoký počet činností, že předpokládá, že vše bude bez problémů, není možné. S problémy se setkávají

všichni provozovatelé na celém světě. Jde však o to, abychom byli co nejvíce schopni problémy především předvídat, a pak když nastanou, umět je bezpečně a efektivně vyřešit.

Můžete být konkrétní?

V rámci poslední odstávky 1. bloku jsme např. preventivně vyměnili pracovní tyč zavážecího stroje. Bylo to správné konzervativní rozhodnutí před zahájením manipulací s jaderným palivem. Do prací jsme zařadili kontrolní běh motoru hlavního cirkulačního čerpadla a získali jsme data, která jsou využita při analýze dat po revizi motoru. Odlehčovací ventil kompenzátoru objemu nevykazoval požadovanou těsnost při náhřevu bloku a bylo nutné provést jeho repasi. Bylo nutné preventivně odvézt dva nízkotlaké rotory do výrobního závodu na výměnu některých lopatek, v jejichž závěsech byly indikovány trhlinky.

Takže odstávka má především preventivní charakter.

Určitě. Jde nám o to odhalit co nejvíce potenciálních problémů a ty odstranit, aby blok mohl potom spolehlivě vyrábět elektrickou energii po celých dalších 10 měsíců – tedy další palivovou kampaň. V minulých letech jsme řešili celou řadu technických problémů, které nakonec způsobovaly i prodloužení odstávek. Jsme rádi, že se nám letos takové technické problémy v zásadě vyhnuly. Věřím, že to bude platit i do budoucna právě proto, že máme již mnohé skutečně vyřešeno.

Jakým okamžikem pro váš útvar odstávka končí?

Dá se říci, že odstávka pro náš útvar končí akceptováním Vyhodnocení odstávky vedením elektrárny a přijetím navrhovaných opatření. V tu dobu však již přepínáme myšlení na přípravu odstávek dalších v nadcházejícím roce.

Jak se archivují zkušenosti a průběh odstávky pro další odstávky?

Existuje několik způsobů, jak se zaznamenávají zkušenosti z dané odstávky. Již jsem jeden uvedl – vyhodnocení odstávky. Protože každá naše odstávka je rozdělena do relativně stejnorodých úseků (tzv. OKEN), za jejichž optimalizaci je nominován odpovědný manažer, pak i v těchto útvarcích jsou zaznamenány analýzy průběhů OKEN, na základě kterých pak kolegové navrhuje další možná zkrácení anebo také zvýšení bezpečnosti OKNA a tedy odstávky.

Jakou největší zkušenost z aktuální odstávky jste si odnesl?

V letošním roce jsem zaznamenal tři významné zkušenosti. Veliký potenciál pro zvýšení kvality a současně zkrácení odstávkových prací je ve vnitřní motivaci dodavatele těchto prací. Musíme dál tvrdě zapracovat na efektivní struktuře odstávkové organizace a komunikace v rámci této organizace. A nakonec... osvědčilo se vrcholové monitorování průběhu odstávky Řídicím štábem odstávky.

(čes)